

ΡΩΣΙΚΑ ΠΕΡΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΝΥΝ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΜΕΘΕΡΜΙΝΕΥΟΜΕΝΑ

Θ' *

Ἐπιστολὴ ¹ Ἀλεξίου Γρηγ. Ὁρλόβ ² τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ πρίγκιπι
Γρηγ. Γρ. Ὁρλόβ ³.

27 Ἰουνίου 1770. Ἐκ τοῦ μεταξὺ τῆς νήσου Χίου καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πορθμοῦ.

Ἄδελφὲ χαῖρε.

Προτίθεμαι νὰ σοὶ ἀνακοινώσω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἐκστρατείας ἡμῶν. Τὴν Πελοπόννησον ἠναγκάσθημεν νὰ ἐγκαταλείψωμεν ἀνάψαντες ἐν αὐτῇ πανταχοῦ πῦρ· διὰ τοῦ στόλου κτεδιώξαμεν τὸν ἐχθρὸν, ἐφθάσαμεν, ἐπλησιάσαμεν, ἐπελήφθημεν τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἠγωνίσθημεν κατ' αὐτοῦ, κατεστρέψαμεν, ἐνικήσαμεν, κατεθραύσαμεν, κτεβυθίσσαμεν, κατεκαύσαμεν καὶ εἰς τέφραν μετεβάλομεν αὐτόν.

Ἐγὼ ὁ εὐπειθέστατος θεράπων ὑμῶν ὑγιαίνω καὶ ὁ ἀδελφός ⁴ ὡσαύτως, ἀμφότεροι δὲ εὐχόμεθα ὑμῖν τὸ αὐτὸ καὶ μένω πιστὸς ἐς αἰεὶ θεράπων ὑμῶν κόμισ.

Ἀλέξιος Ὁρλόβ.

Υσ τ. Μεθ' ἅπαντα τὰ προειρημένα ταῦτα συγχάριω ὑμῖν, τί δὲ τέξεται ἢ ἐπιούσα ὁ Ὑψιστος γινώσκει. Ἴδου ὁ λίθος ὅστις ἐπεκρέμκτο ἐπὶ τοῦ τραχήλου μου, περὶ οὗ ἔγραφον ὑμῖν ἐξ Ἰταλίας ἀστεϊζόμενος. Νῦν ἀπηλλάγην αὐτοῦ. Δέν εἰξεύρω πῶς διάγεις νῦν σύ.

* Ἴδε ἀνωτέρω σελ. 459—464 καὶ Παρνασσοῦ τ. Α' σ. 915—921.

¹ Ἐκ τῆς Ἰωσικῆς Ἀρχαιοτήτος 1873 Νοέμβριος.

² Ὁ γνωστὸς ἀρχιστράτηγος τῆς εἰς Πελοπόννησον ἐκστρατείας ἐπὶ Λικατερίνης τῆς Β'.

³ Ἴδε τὴν ἐν τῇ ἐπομένῃ σελίδι διεξοδικήν σημείωσιν.

⁴ Θεόδωρος Ὁρλόβ. Εἶχεν ἀποσταλῆ ὡσαύτως εἰς Ἀρχιπέλαγος κατὰ τὴν εἰς Πελοπόννησον ἐκστρατείαν συμμετασχὼν τοῦ ἀγῶνος, μένων δὲ παρὰ τῷ ναυάρχῳ Σπυρίδοδ. Ἴδε ἀνωτέρω σ. 459.

Σημ. Ὁ Γρηγόριος Γρ. Ὀρλόβ ἦτο στρατηγὸς τοῦ πυροβολικοῦ ἐπὶ Αἰκατερίνης τῆς Β', χιρίων μεγίστην εὐνοίαν παρὰ τῆ αὐτοκρατεῖρα ταύτη, ἀδελφὸς πρεσβύτερος τοῦ Ἀλεξ. Ὀρλόβ. Τὰ ἐξῆς περὶ αὐτοῦ περίεργα ἀρβόμμι παρὰ τοῦ Μπαρσουκόβ (*Ρωσ. Ἀρχεῖον* 1873 ἀριθ. 2) α' Ὁ Γρηγ. Ὀρλόβ εἶχε λίαν ὠρισμένην καὶ αὐτοτελεῖ ἰδέαν περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πολιτικῆς τῆς Ῥωσίας. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως εἰσέτι τοῦ Ῥωσοτουρκικοῦ ἀγῶνος (1737—1803) Παπάζογλούς τις Ἑλλήν Θετταλὸς¹ ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ, καὶ ἀνεζωπύρωσεν ἐν αὐτῷ τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τοῦ ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ. Ἡ ἀποκατάστασις τῆς ὁμοδόξου Ἑλλάδος πρῶτοντα τῷ Ὀρλόβ τὸ ἀριστον μέσον πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σπουδαίου τούτου ἔργου. Καί τοι δὲ ὁ Νικήτας Πάνην (καγκελάριος τῆς Ῥωσίας τῷ 1763) διορισθεὶς ὑπὸ Αἰκατερίνης τῆς Β', τέως δὲ πράκτωρ διπλωματικῆς ἐν Στακχόλμῃ τῆς Ῥωσικῆς αὐλῆς) ἀπεδέχετο τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπὸ τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους ἀπαλλαγῆς τῆς ἑλληνικῆς χώρας, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ αὐτοκρατεῖρα προετίμα τὴν προσχώρησιν πρὸς τὴν δημοκρατίαν τῆς Βενετίας τὸν φυσικὸν τοῦτον ἐχθρὸν τῆς Πόλης, ὁ Παπάζογλος οὐχ ἤττον ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Ὀρλόβ εἰς Ἑλλάδα. Μετὰ δὲ τὴν ἐν ταῖς ὑπαγεῖσι συλακαῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει κἀθειρξιν τοῦ ἡμετέρου πρέσβεως Α. Μ. Ὀβραϊζκόβ, ὅτε ὁ πόλεμος ἦτο ἀνκτόφρευκτος, ἤρξαντο ἐν Πετροπόλει ὑπουργικὰ συμβούλια. Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν παρούσης τῆς αὐτοκρατεῖρας ὁ Ὀρλόβ προετίθειν κεί δυνατὸν ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀπλοῦ περιήλου νὰ ποστακλώσι πλοῖά τινα εἰς Μεσόγειον ἔνθα νὰ ἐπιληφθῶσι τῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐχθροπραξιῶν τῆ συμφωνίᾳ ὅμως τοῦ ἀγγλικοῦ ἀνακτοβουλίου». Ἡ αὐτοκρατεῖρα ἐνέκρινε τὴν πρότασιν ταύτην χορηγήσασα τὴν ἄδειαν τῆς θαλασσίας ἐκστρατείας καὶ νὰ γείνη τὸ σχέδιον τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς. Ὁ Ὀρλόβ κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν ὑπέβαλε τὴν ἐκθεσιν αὐτῆς γνώμης αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Μεσόγειον ἐκστρατείας ἐν ᾗ ὑπεδείκνυσε καὶ τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ τῆς ἐκ τοῦ ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ ἀνεξαρτησίας τῶν ἐν Ἀνατολῇ χριστιανῶν» καθ' ὅτι μετ' αὐτὸν ὁ ὑποκαγκελάριος πρίγκιψ Α. Μ. Γολίτζην εἶχεν ὑποβάλει ἔγγραφον ἐν ᾧ ἐσχημαῖοντο διάφοροι ἐθνότητες ποθοῦσαι δυνάμει τῆς ὁμοδοξίας νὰ τύχωσι τῆς προστασίας τοῦ Ῥωσικοῦ σκήπτρου· ὁ δὲ κόμισ Γζερνικόβ προέτεινε τὸν σχηματισμὸν Ἑλληνικῆς λεγεῶνας. Ἡ τελευταία αὕτη γνώμη ἤρесе τῆ αὐτοκρατεῖρα ἥτις διέταξε νὰ παραστήσῃσι τοῦτο αὐτῇ ἐν ἰδιαιτέρῳ ὑπομνήματι καὶ ὁ κόμισ Ὀρλόβ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 Νοεμβρίου ἀνήγγειλεν ὅτι ἐσχημάτισε γνώμην τινὰ, ἣν θὰ ἐκθέσῃ ἐγγράφως, κυρίως περὶ τῆς ἰδρύσεως Συλλόγου πρὸς ἀνεξαρτησίαν τῶν Ἑλλήνων, διὰ χρηματικοῦ κερφαλαίου, διαιρουμένου εἰς δύο μέρη φέροντα τὸ ὄνομα Γιεγόροβσκαγια καὶ Νικολάγιεβσκαγια, ὅπερ ἐμελλὸν νὰ χορηγήσῃσι εἰς ἄνδρας ἀπολαύοντας τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν ἐθνῶν ἐκείνων, ἅφ' οἷς δὲ ἐπιτευχθῇ ἡ ἀνε-

¹ Ἰτέρως τινὰς εἰδήσεις περὶ Παπάζογλου ἴδε ἐν Παρνασσῶ τ. Α' σελ. 916.

ξερτησίαι, νὰ ἰδρυθῶσι διάφορα κράτη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ῥωσίας, καὶ ὑπὸ ἡγεμόνα ὃν νὰ ἐκλέξωσι τὰ ἔθνη ταῦτα κατ' ἰδίαν βούλησιν. Ὁ Ὀρλόβ τοσοῦτον ἐπιμόνως ὑπεστήριξε τὸ περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς λαῶν σχέδιον αὐτοῦ, ὥστε ὑπεκίνησαν ὑποψίαν ἰδιοτελείας. Οἱ δυσμενῶς πρὸς αὐτὸν διακείμενοι, ἔλεγον ὅτι ὁ Ὀρλόβ ὀρέγεται νὰ ἐπιθέσῃ ἐπὶ τῆς κερκλῆς αὐτοῦ στέμμι προσπαθεῖ δὲ περὶ τῆς ἀνιδρύσεως Ἑλληνικοῦ βασιλείου πρὸς ἴδιον ὄφελος, καὶ τούτου ἕνεκεν ἐπέσυρεν ἔπασιν τὴν προσοχὴν τῆς Ῥωσικῆς πολιτικῆς κατὰ τῆς Τουρκίας. Ἐν ταῖς μεταγενεστέραις συνεδριάσεσι ὁ Ὀρλόβ ἐπέμεινεν ἵνα ὅσον τάχιστα ἀποσταλῶσιν εἰς Μεσόγειον δύο ναυτικαὶ μοῖραι πρὸς ὑπόθαλψιν στάσεων ἐν Ἑλλάδι, Μαυροβουνίῳ καὶ ἀπειλὴν ταυτοχρόνως τῆς Πύλης εἰς μέρη τῆς Ἀδριατικῆς θάλασσης καὶ τοῦ Ἀρχιπελάγους. Τῷ κόμισι Ἀλεξίῳ Γρηγ. Ὀρλόβ διαμύνοντι τότε ἐν Ἰταλίᾳ ἀπεστάλη ἐπίσημον πληρεξούσιον ἔγγραφον πρὸς συναφὴν σχέσεως ἐξ ὀνόματος τῆς αὐτοκρατείας ἀπρὸς ἅπαντας τοὺς εὐσεβεστάτους Ἕλληνας καὶ Σλαῦους, καὶ χορηγίαν αὐτοῖς πυροβόλων, πολεμοφοδίων κλπ. Ταυτοχρόνως ἀπεστάλη ἕτερον πληρεξούσιον πρὸς τὰς ξένας αὐτὰς ἐν περιπτώσει ἀνγκυῆς τῆς ἀρωγῆς αὐτῶν, πρὸς τούτοις δὲ αὐτοκρατορικῆ διακοίνωσις, μεταξὺ πολλῶν λέγουσα τὰ ἑξῆς: «Ἐχοντες ἀξιόπιστους πληροφορίας περὶ τοῦ ὅτι πλεῖστοι εὐσεβεστάτοι Ἕλληνας καὶ Σλαῦοι ἐν τῇ Κερσονήσῳ καὶ ταῖς νήσοις τοῦ Ἀρχιπελάγους οἰκοῦντες στενάζουσι ὑπὸ ζυγὸν ἀφόρητον τῆς μωχμεθικῆς ἀτιμίας . . . ἐπιποθοῦμεν νὰ χορηγήσωμεν αὐτοῖς τὴν προστασίαν καὶ ἀρωγὴν τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοκρατορίας, ὅπως ἐξυγιάσωμεν αὐτοὺς ἐκ τῶν σιαγόνων τῆς ἐπαχθοῦς αἰχμαλωσίας (ἴδ. Πόλεμος Ῥωσοτουρκικὸς ὑπὸ Πετρόβ). Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Φεβρουαρίου συνεζητήθησαν τὰ σχέδια τῆς εἰς Μεσόγειον ἀπόπλου τοῦ στόλου. Ὁ Ὀρλόβ ἀνήγγειλεν ὅτι πρὸς ἐξοπλισμὸν τῆς ναυτικῆς μοίρας δωρεῖται τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ τηλεβόλα διαφόρου μεγέθους τριάνοντα τὸν ἀριθμὸν. Κατὰ τὸν Ἰούνιον ἀπέλαξαν αἱ παρκαυαὶ καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς τούτου ἀπέπλευσεν ἡ ὑπὸ τὸν ναύαρχον Σπυρίδου ναυτικὴ μοῖρα, μετ' αὐτὴν δὲ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον ἡ ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ἑλφινστον δευτέρου, κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ ἔαρος ἡ τρίτη ὑπὸ τὸν ναύαρχον Ἄρφα. Καὶ αἱ τρεῖς δ' αὗται ναυτικαὶ μοῖραι ἦσαν ὑπὸ τὴν ἀμεστον διοίκησιν τοῦ κόμισιτος Ἀλεξίου Ὀρλόβ, διορισθέντος ἀρχιστρατήγου καὶ ἀρχιναύαρχου τοῦ κατὰ τὴν Μεσόγειον Ῥωσικοῦ στόλου. Μεγάλαι χρηματικαὶ δὲ δάνεια συνήρθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐν Κερκύρᾳ, Ὀλλανδίᾳ, Λιβόρνῳ, Γενούῃ καὶ Λούκκᾳ ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τῆς διεξαγωγῆς καὶ πραγματούσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχεδίου.

Υ

Ἐπιστολὴ ¹ στρατηγοῦ Σουβόροβ ² τῷ κόμισι Ο. Μ. Ριβὰς ³
κατακτητοῦ τῆς Χατζήβεϋ.

Χερσὼν τῆ 9 Σεπτεμβρίου 1793.

Ἐκλαμπρότατε φίλτατε φίλε!

Μὴ βκσιζεσθε ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν Μαυροβουνίων· κίτοι οὔτοι ἐπιχειροῦσιν εἰσβολὰς ἀδυνατοῦσιν ὅμως νὰ προχωρήσωσι μακρὰν. Ὁ Μαχμούδ τῆς Σκόδρας θέλει ἐπιληφθῆ τῶν ἐχθροπραξιῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ, ἀρκεῖται δὲ νὰ καταλάβῃ τὴν μέχρι τοῦ ὄρους Ὀλύμπου χώραν, ἐὰν μόνον γινώσκωσι τίνι τρόπῳ νὰ διεξαγάγωσι τοῦτο. Ἐχετε μείζονας ἐλπίδας περὶ τοῦ ὑμετέρου Ἀλῆ-πασᾶ. Ὁ φίλος αὐτοῦ Μπητσιλλῆς ⁴ θέλει χορηγήσει ὑμῖν περὶ αὐτοῦ ἀκριβεῖς εἰδήσεις. Πρὸ τινῶν μηνῶν ὁ δυστυχὴς Λάμπρος Κατσώνης κκτέφυγεν εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Κερκύρας χώραν παρὰ τῷ Πασκαδόρῳ Ἑλληνι ὀπλαρχηγῷ, ἔχοντι πολλοὺς ἀνδρας μεθ' ἑαυτοῦ. Ὁ Μπητσιλλῆς εἶνε ὡσαύτως ὀπλαρχηγὸς γνωστότατος ἐν Χειμάρρα καὶ ἐν ἑτέροις χώραις. Μέχρι τοῦδε οὔτος δὲν θέλει νὰ καταπεισθῆ ὅτι οἱ Βενετοὶ δὲν θὰ ἐπέμβωσιν, ἀλλῶς ἠδύνατό τις νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς πληθύος τῶν γενναίων Ἑλλήνων τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῶν νήσων τῆς Ἀδριατικῆς ἐξαιρουμένων τῶν προμνημονευθέντων ⁵.

Ὁ ἡμέτερος Φ. Π. ⁶ ὡς γνήσιος Ὀλλανδὸς δὲν θέλει νὰ παραχωρήσῃ τὴν Κρήτην εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἴδου ἀνέκδοτά τινα περὶ τοῦ Λάμπρου Κατσώνη ἅτινα θέλετε μοι ἀποδώσῃ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ὑμῶν.

Ἀρχιστράτ. Α. Σουβόροβ Ῥίμνινσκη ⁷.

¹ Ρωσ. Ἀρχ. 1866 σελ. 976.

² Ἀλέξανδρος Σουβόροβ, ὁ περιώνυμος Ἀρχιστράτηγος ἐπὶ Αἰκατερίνης καὶ Παύλου τοῦ Α'. Μετέσχε πάντων τῶν ἀγώνων τοῦ Ῥωσικοῦ ἔθνους ἀπὸ τοῦ 1759 μέχρι τοῦ 1800. Δις ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ἐπιτυχῶς λαβὼν τὸν τίτλον τοῦ Ῥιμνίνσκη μετὰ τὴν παρὰ τῷ ποταμῷ τῆς Βλαχίας Ῥίμνη καταστροφὴν τῶ 1799 τῶν Τούρκων. Ἀνεκλήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Παύλου τοῦ Α' εἰς Ῥωσίαν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τῆς Γαλλίας Μασσένα ἦτταν τοῦ Ῥωσικοῦ στρατοῦ παρὰ τῆ Ζυρίχη τῆς Ἑλβετίας. Κατέστη περιώνυμος διότι ὑπερέβη τὰς Ἀλπεις.

³ Ἴδε κατωτέρω διεξοδικὴν σημείωσιν.

⁴ Ὁ Μπητσιλλῆς οὗτος καὶ ὀμνημονευόμενος ἐν Παρνασσῷ τ. Α' σ. 91B. Πάνος Μπητσιλλῆς βεβαίως εἶνε εἷς καὶ ὁ αὐτός.

⁵ Ἐννοεῖ βεβαίως τοὺς περὶ τὸν Πασκαδόρον καὶ Μπητσιλλῆν.

⁶ Φραγκίσκος Παύλου Δεβαλλάν, ὀλλανδὸς τὸ γένος ὀπηρέτης ἐν Ῥωσίᾳ ἐπὶ Αἰκατερίνης ὡς μηχανικὸς κυρίως (ingenieur). Κατὰ τὸ 1795 ἀνήγειρε τὰ παρὰ τῆ Ὀδησσῷ καὶ Κινδούργῃ ὀχυρώματα.

⁷ Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶνε γεγραμμένη γαλλιστί, ἠγοράσθη δὲ παρὰ τῆς ἐν Πετροπόλει αὐτοκρατορικῆς βιβλιοθήκης τῷ 1865. Τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφερόμενα ἀνέκδοτα περὶ Λάμπρου Κατσώνη δυστυχῶς οὐδαμοῦ μέχρι τοῦδε εὑρον.

Σημ. Ἰωσήφ Ριβάς, ναύαρχος ἰταλὸς τὸ γένος. Τῷ 1772 ἐλθὼν εἰς Ῥωσίαν κατετάχθη ἐν τῷ Ῥωσικῷ στρατῷ φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ ἀντισυνταγματάρχου. Μετέσχε τῆς ἀλώσεως τῆς παρακτίου κωμοπόλεως Χατζήβευ ἢ Κοτζάμπει ἀνηκούσης τῆ Τουρκίᾳ. Διεκρίθη ὡσαύτως κατὰ τὴν κατάληψιν τῆς Τούλτζας καὶ Τσακτζᾶς. Πάντα δὲ ταῦτα κατὰ τὸν ἐπὶ Αἰκατερίνης πόλεμον τῆς Ῥωσίας πρὸς τὴν Τουρκίαν. Ἐπὶ συμβουλῇ καὶ τῷ σχεδίῳ αὐτοῦ ἀπεφάσισεν ἡ Αὐτοκράτειρα νὰ οἰκοδομήσῃ τὴν Ὁδησσὸν ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς Χατζήβευ ἢ καὶ ἐγένετο. Μέχρι τοῦδε ἡ κεντρικωτάτη ὁδὸς τῆς Ὁδησσοῦ φέρει τὸ ὄνομα *Δε-Ριβάς*. Ἀρκούντως περίεργος εἶνε ἡ πρὸς αὐτὸν ἐτέρα ἐπιτολὴ τοῦ αὐτοῦ στρατηγοῦ Σουβόροβ ἐν τῷ αὐτῷ Ῥωσικῷ Ἀρχεῖῳ (1866 σελ. 976) καταχωρισθεῖσα καὶ ἔχουσα οὕτω:

Βαρσοβία 16 Ἰανουαρίου 1795.

*Ἐκλαμπρότατα, ἀκριβὲ καὶ φίλιτατα φίλε, Ὁσσηπ Μιχαήλοβιτς
χαίρετε.*

... Ἐν τούτοις ἡ ὑμετέρα Χατζήβευ εἶνε θαυμασίᾳ ἐξακολουθήτε μεγαθύνοντες τὸν στόλον ὑμῶν καὶ προδιαγράφοντες τὴν πρὸς τὸν Βόσπορον ἄγουσαν ὅπως τὸ πάλαι ἐν τῷ Δουνάβει. Στρατηγὸς Σουβόροβ.

Ο ΑΠΕΞΗΡΑΜΕΝΟΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΔΜΟΝΔΟΥ ΑΜΠΟΥ

5*

Ἰδιοτροπία νεάνιδος.

Ἡ Κλημεντίνα ὅτε ἠγάπησε τὸν Λέοντα εἶχε τὴν καρδίαν ἀθωοτάτην καὶ οὐδὲν ἀνθρώπινον πάθος εἶχε ποτε διαταράξει αὐτήν. Πρὸ τοῦ Λέοντος ἕνα μόνον ἄνθρωπον εἶχεν ἀγαπήσει, τὴν μητέρα της. Οὔτε ἐξάδελφοι, οὔτε ἐξαδέλφαι, οὔτε θεοὶ, οὔτε θεῖαι, οὔτε πάπποι, οὔτε μάμμαι, διέσπασαν καὶ διεσκόρπισαν διανεμηθέντες τὸν μικρὸν ἐκείνον θησαυρὸν τῆς ἀγάπης, ὃν τὰ καλῶς γεννηθέντα τέκνα φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν εἰς τὸν κόσμον. Διότι ἡ μὲν μάμμη της Κλημεντίνα Πισῶ ὑπανδρευθεῖσα ἐν Νανσῇ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1814 εἶχεν ἀποθάνει τρεῖς μῆνας βραδύτερον ἐν τοῖς περιχώροις τῆς Τουλῶ-

* Ἰδε σελ. 562, 643.